

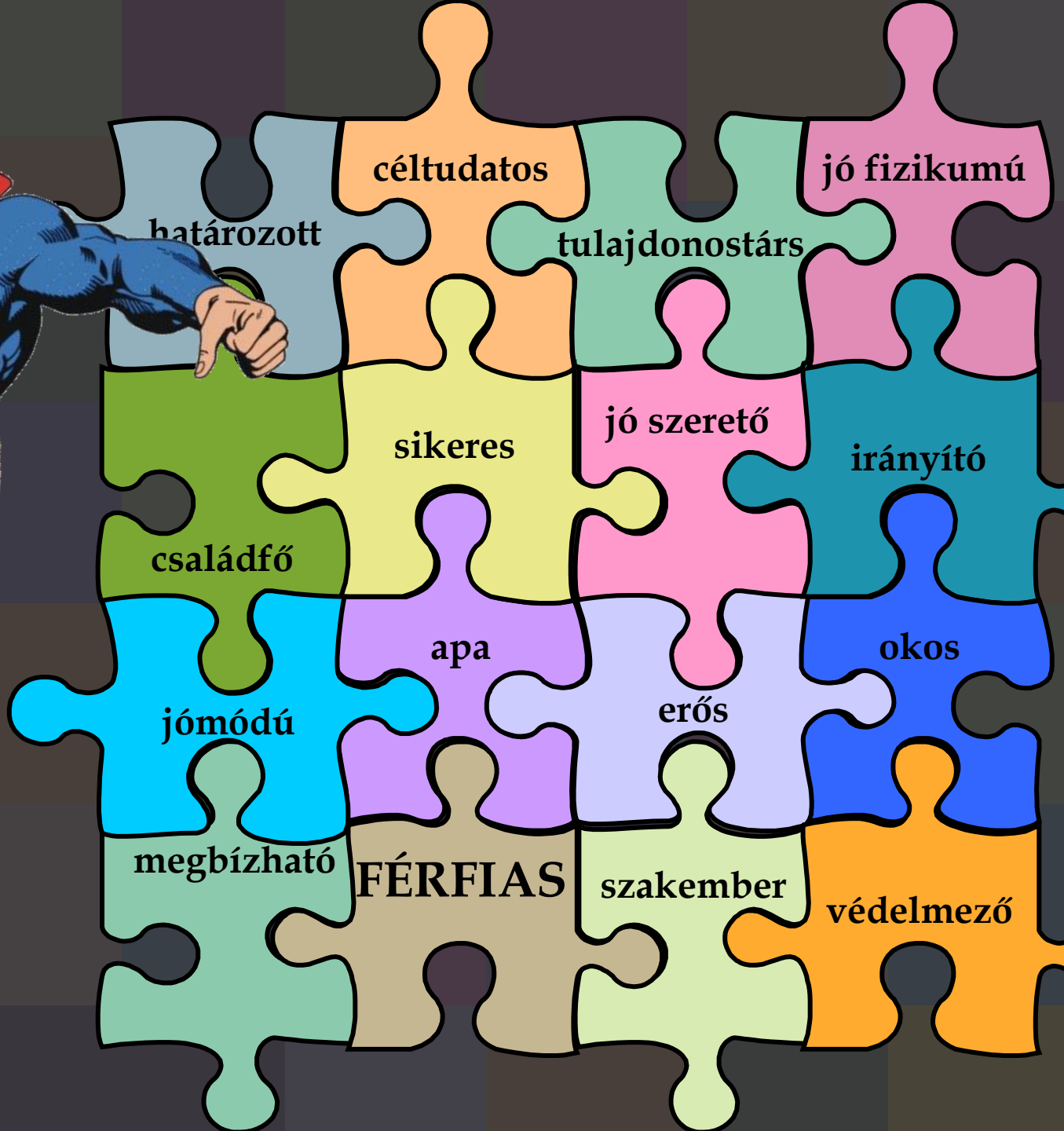

Claude-Marie Dubufe: Ádám és Éva (1827)

- fizikai adottságok (magasság, testsúly, izomerő, stb.)
 - állóképesség, erőnlét
 - érzelmi stabilitás / labilitás
 - szexuális örömezés eltérő mintázata
 - gyermekszülés / táplálás képessége
 - termékenység időhatáraiban mutatkozó különbségek
 - gondolkodásbeli eltérések
 - kommunikációs képesség különbsége
-
- XX és XY (kromoszomális nem) / külső és belső nemi szervek, hormonháztartás (biológiai nem)
 - tanult nem / nemi szerep (társadalmi nem, gender)

AZ
IGAZI
FÉRFI...

határozott

céltudatos

jó fizikumú

tulajdonostárs

sikeres

jó szerető

irányító

családfő

apa

okos

jómódú

erős

megbízható

FÉRFIAS

szakember

védelmező

AZ
IGAZI
NŐ...

engedékeny

türelmes

tulajdonostárs

hűséges

önfeláldozó

szexistennő

ápolónő

biztos háttér

anya

intelligens

elfogadó

érzékeny

szép

NŐIES

pszichológus

szerény

kisfiú vagy kislány...?

fiúk és lányok...

genetika vagy környezet?

fiús és lányos ...

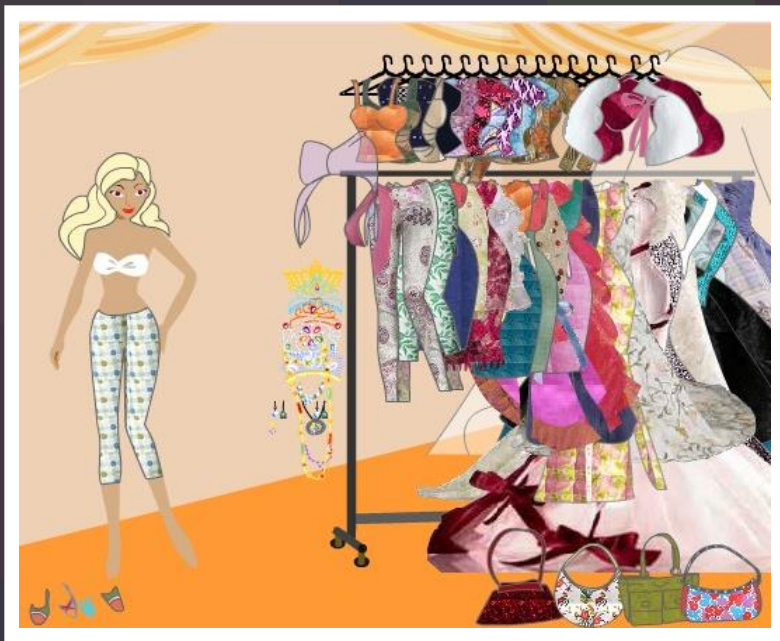

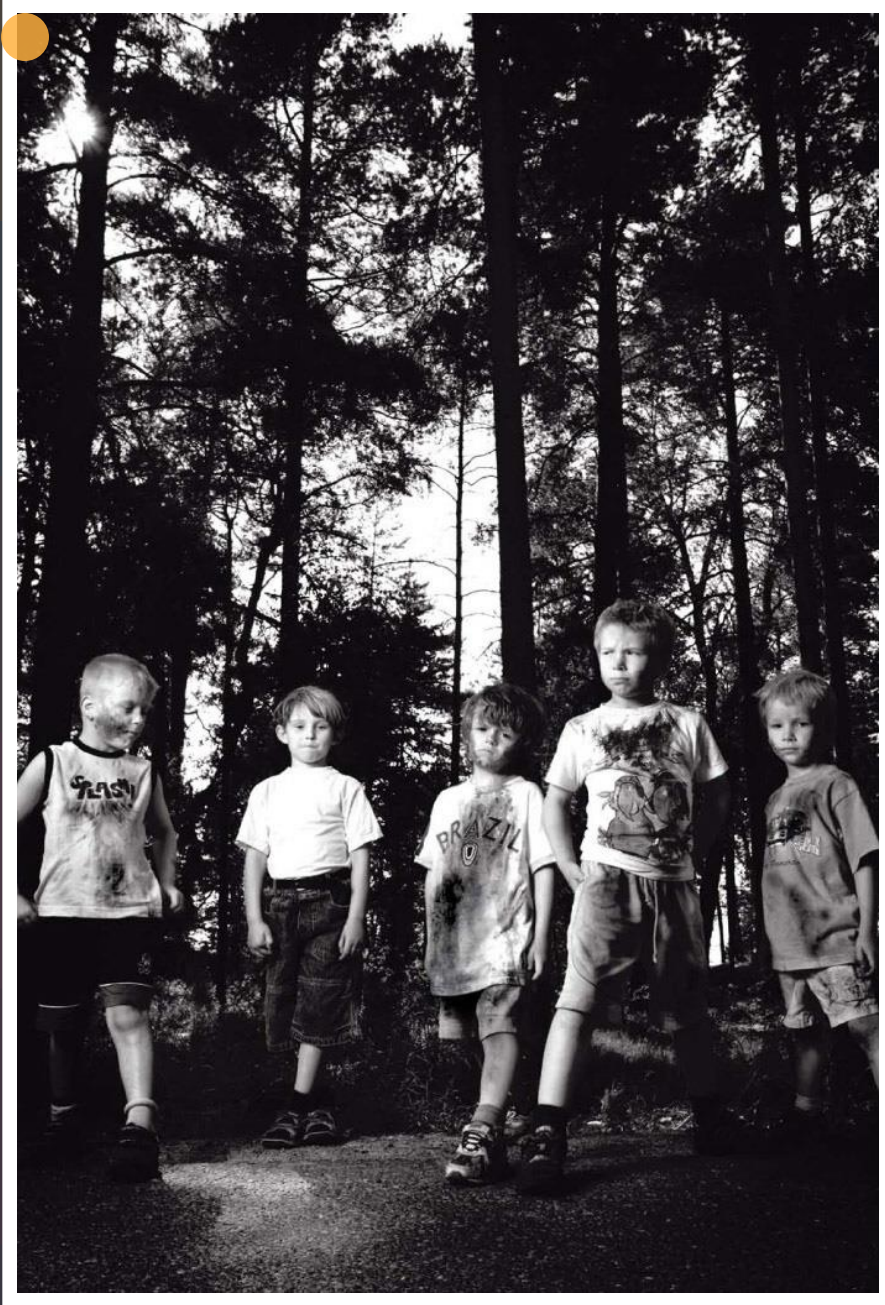

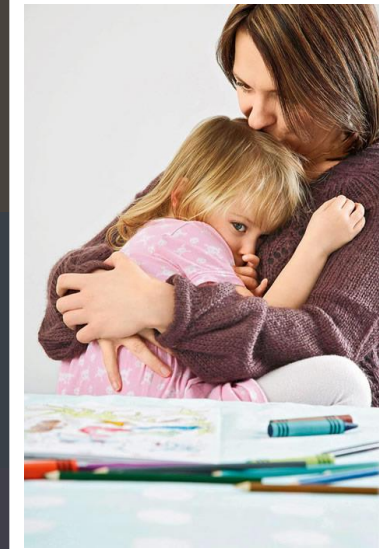

ezt nem szabad! ...?

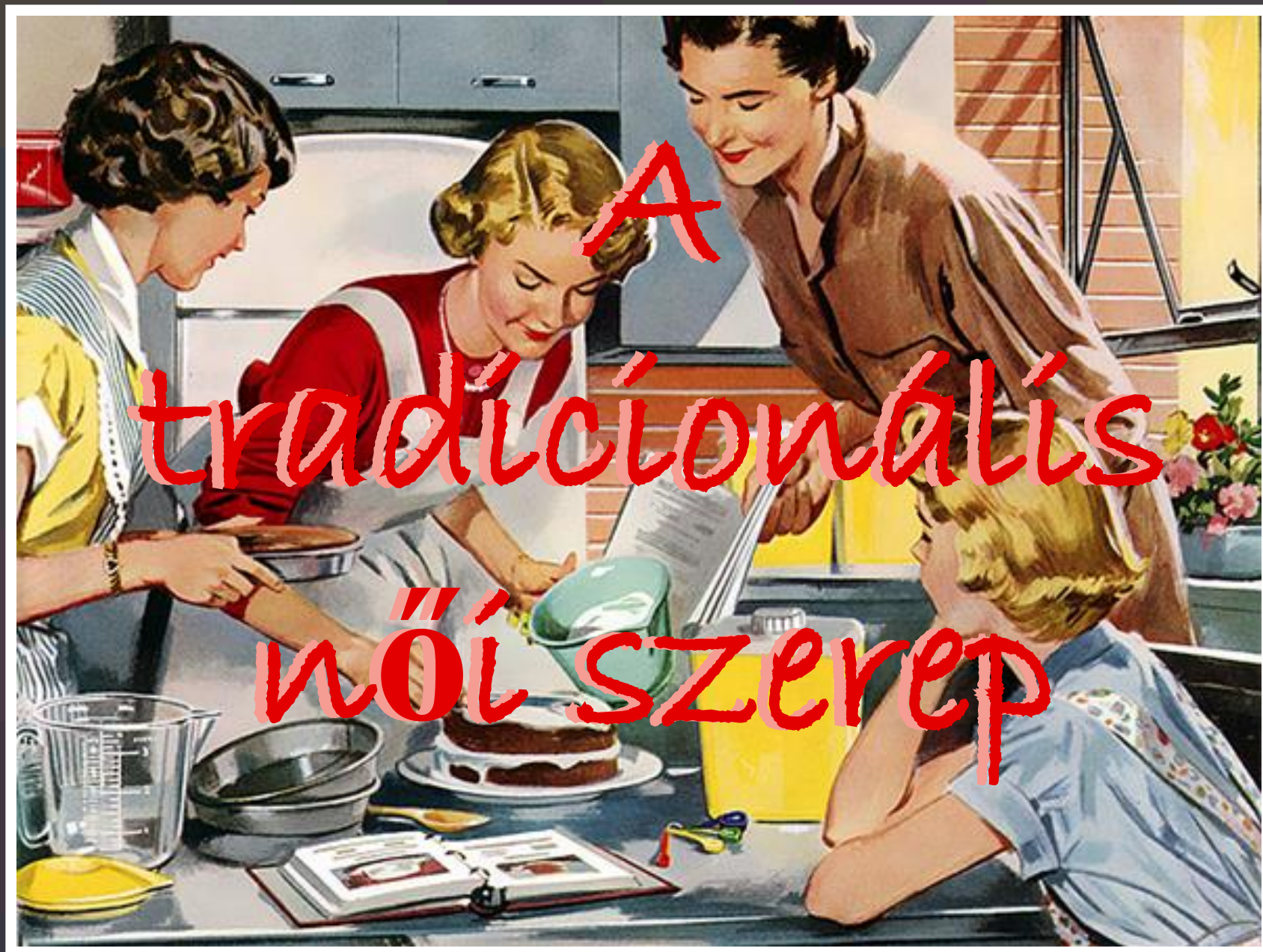
Thank God, we're different.

QUEER
DAYS

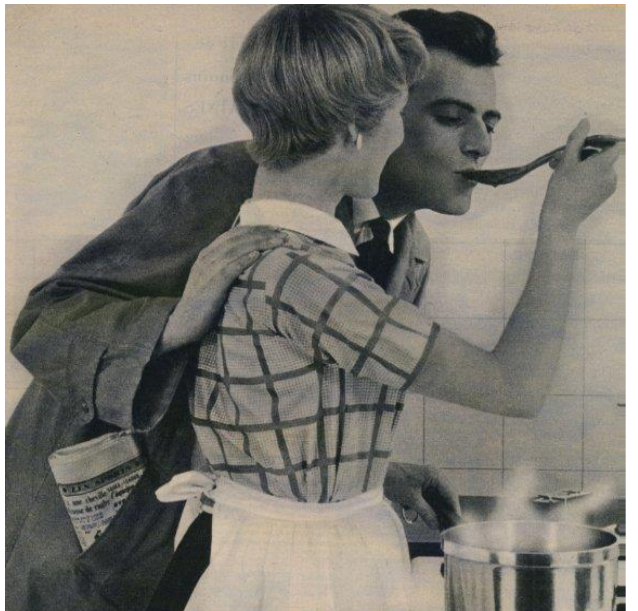
„láthatatlanul” is szocializálunk ...

A
tradicionális
női szerep

„...nem az volt a kérdés, hogy férjhez kell-e mennünk, csak az, hogy kihez kellene férjhez mennünk”, meséli egyikük. Elméjét úgy csiszolták, hogy mindig a házasság lebegett előtte. A házasság lebegett előtte, amikor a zongorán klimpírozott, de azt nem engedték meg neki, hogy belépjen egy zenekarba; ártatlan otthoni életképeket felskiccelhetett ugyan, de aktokat nem tanulmányozhatott; elolvasta ezt a könyvet, de a másikat már nem engedték meg neki; társalgott és bájaival kellemkedett. A testét úgy edzették, hogy közben a házasság lebegett előtte: szobalánya volt, zárva maradtak előtte az utcák, tiltva maradtak előtte a mezők, az egyedüllétet is megtagadták tőle – és mindezt azért kényszerítették rá, hogy megőrizhesse testét – a maga érintetlenségében – a férje számára. Röviden, a házasság gondolata befolyásolta minden mondatát, gondolatát és tettét. De hogyan is lehetett volna másképp? A házasság volt az egyetlen hivatás, amely nyitva állt előtte.”

(Virginia Woolf: Három adomány)

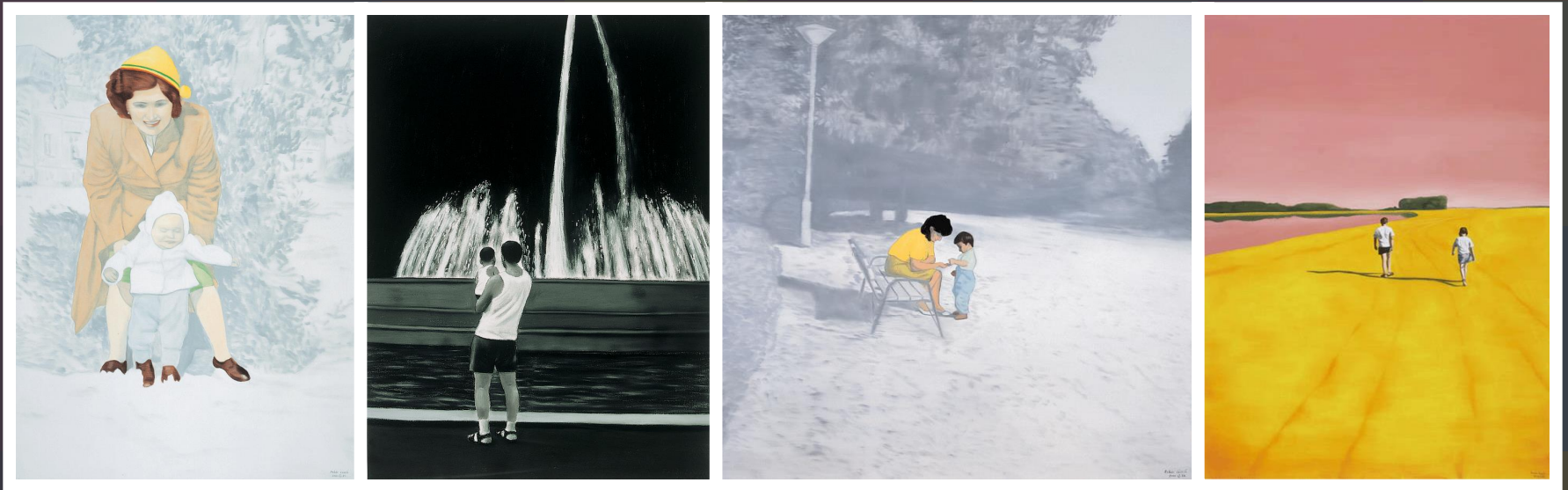
Gyerekkor. Megerőltetem az agyamat, és emlékek után kutatok. Ott vagyok én: egy kis göndör ebihal, óriási kék masnival átkötött copffal a fejem búbján, rémes iskolai uniformisban: fehér blúz, mellény, kék blézer, sötétkék rakott szoknya, felszegett aljjal és bevett derékkal (mert takarékoskodni kellett, és annak a szoknyának legalább négy évig kellett húznia). Egyetlen olyan lányt sem ismerek, aki kiskorában ne akart volna fiú lenni. Legalábbis néha. Ott ugróköteleztünk vagy főzőcskéztünk az iskola udvarán, s közben irigyeltük a fiúk szabadságát, amint az árkádok alatt fociznak, vagy kavicsal gyilkolásszák a gyíkokat. Mi pedig sosem csinálhattunk semmi ilyesmit, mert ezek fiús dolgok voltak. Nekünk tiszta, rendes egyenruhában kellett hazaérnünk, úgy, hogy még a masnink is a helyén legyen, és már az elejétől fogva világosan az értésünkre adták, hogy a fiús játékok egyáltalán nem férnek meg a mi szépen karbantartott külsőnkkel.

(Lucia Etxebarria: Szerelem, kíváncsiság, Prozac és kétségek)

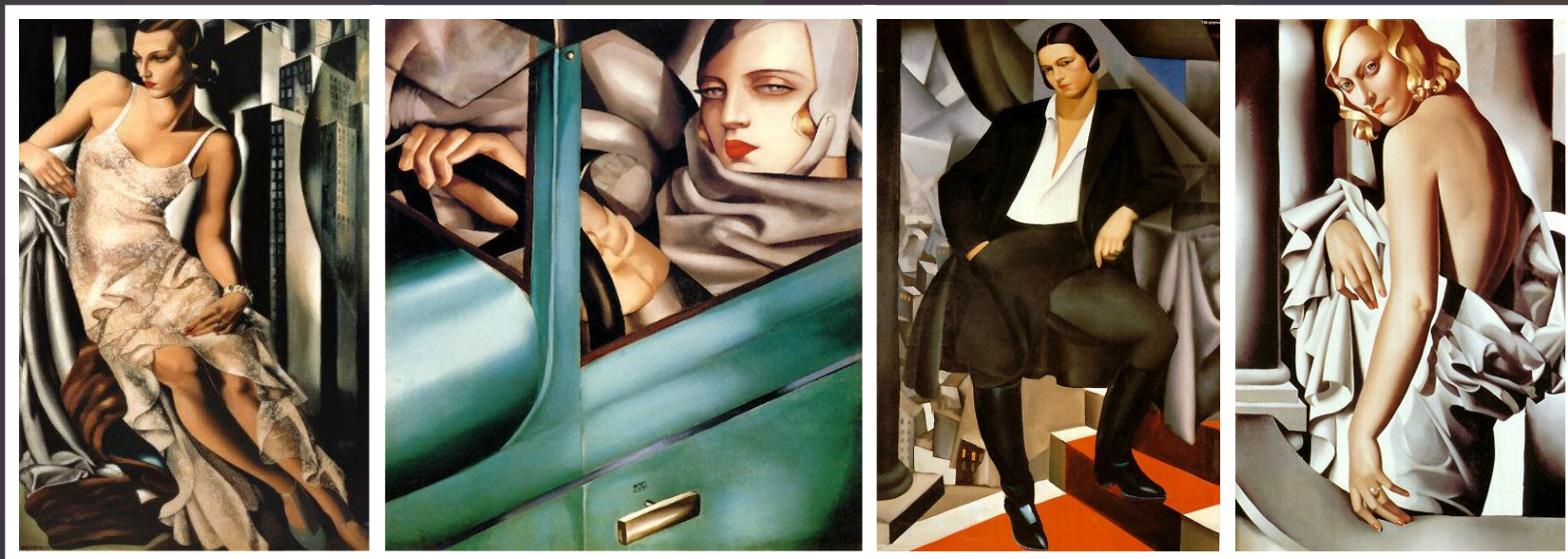
„A férjemet úgy képzelem el, hogy megértő, kedves és türelmes legyen. De a legfontosabbnak azt tartom, hogy nagyon szeressen engem. Én is dolgozni szeretnék, mert egy szép családi házra vágyom. Szépen, ízlésesen be fogjuk rendezni. A férjem mindig a közelemben lenne, még az is jó lenne, ha közel dolgoznánk egymáshoz. Míg beérünk a vonattal Debrecenbe, mindig mindent megbeszélünk, a közös gondokat, a közös tennivalókat is. Szeretném, ha a férjem másodállásban pincér lenne. A család együtt fog vacsorázni, és ott lesznek a gyerekek, akikkel együtt foglalkozunk majd. Szeretnék 10 év múlva is fiatalosan élni. Nem leszek elmaradott. Divatosan fogok öltözködni. A pénzzel biztosan probléma lesz. Nagyon vigyázni fogok a beosztásra. A bevételről és a kiadásról naplót fogok vezetni. A férjemet boldoggá fogom tenni, és soha nem fogom megcsalni.”

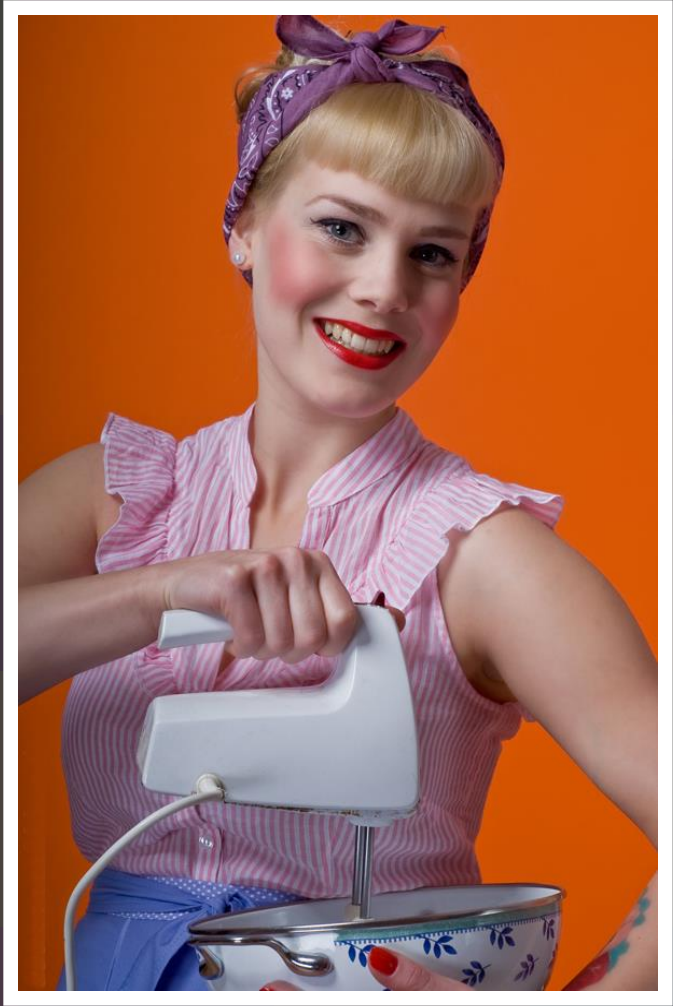
(Ipari tanuló lány, 1981.)

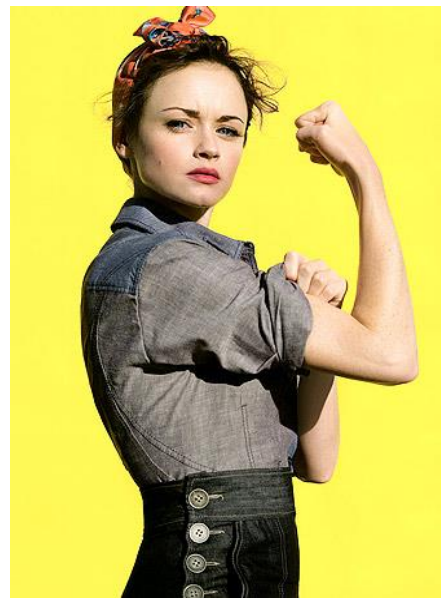

„Vannak célkitűzéseim amelyeket, remélem, tíz év múlva sikerül megvalósítanom. Tíz év múlva már biztosan lesz diplomám, és legalább három idegen nyelven fogok beszélni. Én a kereskedelmi-gazdasági életben szeretnék dolgozni, és nagy valószínűséggel az egyetem után még főiskolára is fogok járni. Valószínűleg külker-üzemgazdász diplomám lesz. Szeretnék olyan helyen dolgozni ahol sokat utazhatok, és használhatom a nyelvtudásomat. Remélem egy családi házban fogok lakni Budapest külvárosában. Lesz egy élettársam, vagy barátom, aki mindenben mellettem áll. Szabadidőmben lovagolni fogok, és remélem, saját lovam is lesz. Hogy pontosan milyen lesz egy napom, azt még nem tudom, de nem akarom, hogy egysíkú legyen. Azt szeretném ha mindig történe velem valami. Érdekes legyen a munkám, és legyen elég időm a kedvenc lovamra is.”

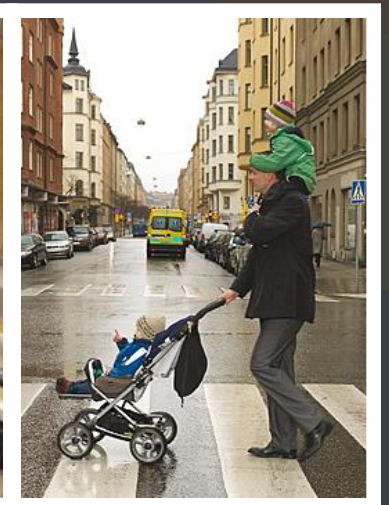
(17 éves lány, 2001.)

Felcserélt szerepek?

NAPI TEVÉKENYSÉG

IDŐSZAKOS TEVÉKENYSÉG

főzés

portörlés

autószerelés

mosás

vasalás

kerti munka

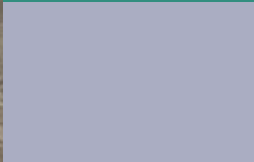
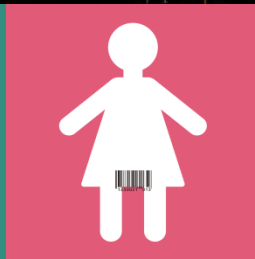
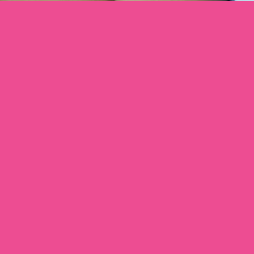
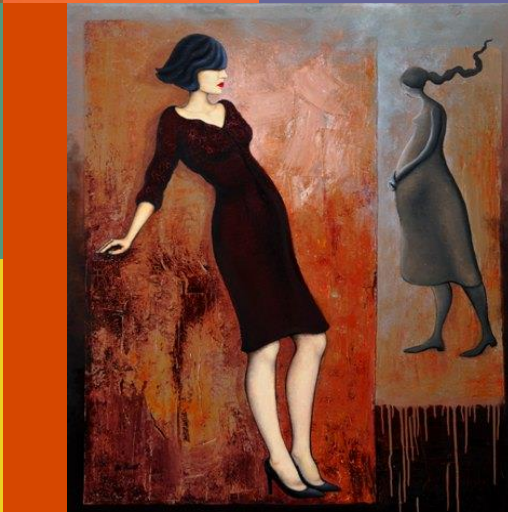
mosogatás

porszívózás

szemétürítés

ablakpucolás

bevásárlás

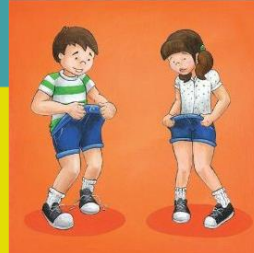
FÉRFI ÉS NŐI SZEREPEK

A nemi szerepeken a társadalom által a férfiaktól és a nőktől elfogadott és elvárt társadalmi szerepeket, viselkedési formákat értjük.

A férfiak és nők eltérő társadalmi szerepeit sokáig kizárólag biológiai különbségekkel magyarázták.

Ez a nézet napjainkban is tovább él, miközben a kulturális hatások jelentőségével is egyre inkább tisztában vagyunk.

NEMI SZEREPEK

A nemi szerepek elsajátítása a családon belüli **szocializációval** kezdődik, amiben a „fiús” és „lányos” öltözetek, játékok és viselkedésmódok megkülönböztetése mellett a **szülői mintának** is nagy szerepe van.

A szülők magatartását **utánozva** a gyermekek észrevétlenül **azonosulnak** a családi szereposztásban is megnyilvánuló nőies és férfias viselkedésmintákkal.

Régen a nőkre a háztartás és a gyermeknevelés feladatai hárultak, tevékenységük anyagi szempontból „láthatatlan” volt a férfiak fizetett termelőmunkájához képest.

Gyakran csak a hozományuk jelentette az egyetlen „mérhető” hozzájárulást a család gazdasági stabilitásához.

Az önálló jövedelem hiánya meghatározó volt a családon belüli hierarchia alakulásában.

Ilyen körülmények mellett a válás is nehezebben volt elképzelhető.

MUNKA ÉS ÖNTUDAT

A nők tömeges munkába állása - amely részben gazdasági szükségszerűségből fakadt, részben az emancipációs törekvések része volt - gyökeres változásokat eredményezett.

A változásban szerepet játszó tényezők

- 1. A női munkaerő megjelenése**
- 2. A modern születésszabályozás és a szexuális forradalom**
- 3. A feminizmus és a női mozgalmak térhódítása**
- 4. Egy globális, új női mintákat nyújtó médiakultúra**

A kétkeresős családmódel elterjedésével módosultak a férfiak és nők családon belüli szerepei, és általában is csökkent a nemek közötti egyenlőtlenség.

A családi döntéshozatalok demokratizálódása mellett egyre inkább jellemző, hogy a férfiak nagyobb részt vállalnak az otthoni munkából.

A házi teendők döntő része azonban ma is a nőkre hárul, még abban az esetben is, ha teljes munkaidős állásban dolgoznak.

Az utóbbi évtizedekben számtalan szakma megnyílt a nők előtt, esetenként komoly karrier lehetőségeket biztosítva számukra.

Az iskolai végzettségük emelkedése általánosan megfigyelhető, ennek ellenére a nők a férfiakéhoz képest rosszabbul fizetett állásokat töltenek be.

A bérük gyakran még akkor is alacsonyabb, ha a férfiakéval azonos munkakörben tevékenykednek.

Az egyenlőtlenségek tehát közel sem tűntek el teljesen. Fennmaradásukban a szocializáció során átörökített hagyományok és szokások nagy szerepet játszanak.

A modern születtesszabályozási eszközök megjelenése, tömegessé válása és széleskörű társadalmi elterjedése lehetővé tette a reprodukció és a szexuális örömszerzés ellenőrzött szétválasztását. A nők (a párok) eldönthették vállalják-e, illetve mikor vállalnak gyermekeket, miközben rendszeresen élhetnek nemi életet „csupán az élvezetek” kedvéért, a nem akart gyermek megszületésének sokkal kisebb kockázata mellett. Részben ez a lehetőség állt a szexuális forradalom mögött is. A születtesszabályozás hatására radikálisan csökkent a gyermekszülések száma és kitolódott az első gyermek- vállalás ideje is. Mindez alapjaiban érintette a házasság előtti szexualitást, a nemek közötti szexuális viszonyulást és a családok reprodukciós funkcióját.

VÉGE
egyelőre...